

ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ УСТАНОВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

Нехай В.А.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту,
Чернігівський національний технологічний університет

Інтеграція України до Європейського економічного простору вимагає адаптації нормативної бази України, у тому числі з питань бухгалтерського обліку, до Європейських та міжнародних стандартів. Організація бухгалтерського обліку у господарюючих суб'єктах здійснюється відповідно до національних стандартів, норми яких максимально наближені до міжнародних, а акціонерні товариства та фінансові установи зобов'язані складати фінансову звітність за міжнародними стандартами. У державному секторі економіки адаптація бухгалтерського обліку до міжнародних норм відбувається на підставі Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007–2015 роки [1]. Із 2015 року бюджетні установи самостійно обирають і фіксують в Наказі про облікову політику принципи, методи та процедури ведення бухгалтерського обліку. З 01.01.2017 року діє 19 стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі, узгоджені з відповідними Міжнародними стандартами в державному секторі (МСБОДС), що сприяє розумінню національної фінансової звітності установ державного сектору не лише резидентами, а й нерезидентами.

У Законі України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні”[2], Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 “Подання фінансової звітності” [3], Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку (МСБО) 8 “Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки”[4] чітко вказано на призначення облікової політики – складання та подання фінансової звітності. Тобто, облікова політика стосується виключно фінансового обліку підприємства.

У розширеному розумінні під політикою бухгалтерського обліку слід розуміти сукупність організаційних, технічних, методологічних та управлінських аспектів, які забезпечують менеджмент підприємства та зовнішніх користувачів повною, достовірною та своєчасною інформацією для прийняття обґрунтованих управлінських рішень [5].

Насамперед зміст розпорядчого документа не повинен суперечити чинним нормативним документам. Водночас він не має включати змісту всіх нормативних документів, якими керуються при веденні бухгалтерського обліку бюджетні установи.

Змінити облікову політику установа може у виняткових випадках, які чітко прописані в НП(с)БОДС і повинні бути обґрунтовані внутрішніми документами.

Відповідно до п. 1 розділу III НП(с)БОДС 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок» облікова політика може бути змінена, якщо [6]:

- зазнали змін вимоги положення (статуту);
- змінюються вимоги органу, який затверджує НП(с)БОДС;
- зміни забезпечать достовірне відображення подій або господарських операцій у фінансовій звітності установи (перехід на застосування нового принципу бухгалтерського обліку; зміна підходу до визнання або вимірювання господарської операції чи події в межах одного принципу бухгалтерського обліку).

З 01.01.2017 року вступили в силу десять НП(с)БОДС, відповідно з якими бюджетні установи мають внести зміни до облікової політики в частині:

- порядку складання фінансової звітності;
- принципів ведення бухгалтерського обліку;
- підходів до визнання господарських операцій та подій, пов'язаних з доходами (НП(с)БОДС 124 «Доходи») та витратами (НП(с)БОДС 135 «Витрати»).

Суб'єкти господарювання визначають і формують облікову політику відповідно до закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства [7]. Бюджетні установи як суб'єкти державного сектору визначають і застосовують свою облікову політику з 01 січня 2015 року відповідно до НП(с)БОДС 125 та Методичних рекомендацій щодо облікової політики суб'єкта державного сектору[8].

Відповідно до закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємство самостійно визначає за погодженням з власником або уповноваженим ним органом (посадовою особою) відповідно до установчих документів облікову політику підприємства.

В Методичних рекомендаціях щодо облікової політики суб'єкта державного сектору зазначається, що в межах головного розпорядника бюджетних коштів застосовуються єдині підходи до облікової політики. Тобто бюджетні установи повинні узгоджувати обрані принципи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності з розпорядником бюджетних коштів вищого рівня як контролюючого органу, до сфери управління якого ця установа належить, таку структуру називають економічною групою.

Зважаючи на те, що бухгалтерський облік регламентується багатьма нормативними документами, в яких передбачається можливість застосування різних варіантів його організації, введення в дію з 2017 року нових НП(с)БОДС, які змінюють порядок складання фінансової звітності та встановлюють нові принципи ведення бухгалтерського обліку, підходи до визнання і вимірювання господарських операцій та подій, пов'язаних з доходами, витратами, інвестиційною нерухомістю, орендою, фінансовими інструментами, будівельними контрактами, суб'єкт бухгалтерського обліку в державному секторі повинен внести зміни в облікову політику та мати свій внутрішній документ, яким однозначно обрані можливі альтернативи.

Враховуючи вищенаведене, бюджетні установи мають внести зміни до своєї облікової політики, шляхом створення розпорядчого документу про внесення змін до Наказу про облікову політику, узгодивши її з установчими документами та з розпорядником бюджетних коштів вищого рівня. Також слід відмітити необхідність розробки Робочого плану рахунків установи та структури рахунків аналітичного обліку, що є обов'язковими додатками до Наказу про облікову політику, враховуючи введення в дію з 01.01.2017 року нового плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007 – 2015 роки [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.01.2007 № 34. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/34-2007-p>.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16.07.1999 № 996–XIV. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 “Подання фінансової звітності” [Електронний ресурс] : затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2009 № 1541. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0103-10>.
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 “Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

5. Лень В.С. Політика бухгалтерського обліку в бюджетних установах: зміст та структура / В.С. Лень, В.А. Нехай // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. - 2014. - № 4. - С. 289-301.

6. НП(с)БОДС 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок», наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 № 1629 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.minfin.gov.ua/news/view/nacionalni-polozhennja-\(standarti\)-buhgalterskogo-obliku-v-derzhavnomu-sektori?category=bjudzhet](http://www.minfin.gov.ua/news/view/nacionalni-polozhennja-(standarti)-buhgalterskogo-obliku-v-derzhavnomu-sektori?category=bjudzhet)

7. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 635. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=382876.

8. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору, наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF15004.html

Чернігівський інститут інформації, бізнесу і права ІВНЗ МНТУ імені академіка Ю. Бутая